

Voorwaarts, christelijke soldaten Openbaring 12.7–12

Rev Dr Jos Strengtholt

Wellington 2016; Heliopolis 2016

Ongeveer honderd jaar geleden, toen het Britse Rijk op het hoogtepunt van zijn macht was en Britannia heerste over de zeeën, schreef iemand het christelijke lied *Onward Christian Soldiers* ("Voorwaarts, christelijke soldaten, marcherend als naar de oorlog..."). Het werd overigens geschreven door een vrouw, Sabine Baring-Gould. Ik weet niet zeker hoeveel zij begreep van marcheren en oorlog voeren.

Ik houd van het marsritme van het lied, maar ik zou mijn gemeente dit nooit kunnen laten zingen. Alsof ons christelijk geloof draait om vechten, winnen en veroveren...

Dat was nu eenmaal de taal van het christendom ten tijde van het Britse Rijk; ik denk dat maar weinig mensen zich daar vandaag de dag nog prettig bij voelen.

Maar gebruikt de Bijbel eigenlijk niet ook taal van strijd, overwinning en het verslaan van vijanden? Is er dan geen oorlog gaande?

1. Oorlog in de hemel

Zeker wel! We hebben vandaag gelezen dat er oorlog uitbrak in de hemel. Onze eigen aartsengel Michaël, de beschermheilige van uw kerk in Wellington (online) en van onze kerk hier in Heliopolis, voerde zijn leger van goede engelen aan in de strijd.

En de draak voerde ook oorlog, en zijn engelen. Maar zij waren niet sterk genoeg, en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden. En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde, en zijn engelen werden met hem neergeworpen.

U moet mij vergeven: ik ben nooit een groot liefhebber geweest van *Star Wars* en soortgelijke sciencefictionfilms. Maar in onze Schriftlezing lijken we toch echt een soort kosmische sterrenoorlog tegen te komen.

Hoe moeten we ons dit voorstellen? De heilige Michaël met zijn zwaard in gevecht met de duivel en zijn boosaardige metgezellen? Dat is inderdaad het beeld dat de Bijbel gebruikt. Volgens mij is dat omdat wij mensen, wanneer we denken aan oorlog, aan het verslaan van het kwaad en aan overwinning, vanzelf in zulke beelden denken.

Ik heb hier een machete die we hebben afgepakt van een bende Soedanese vluchtelingen toen zij jongeren uit onze Soedanese vluchtelingengemeente aanvielen. Problemen zijn er overal. Onlangs moesten wij betalen voor de operatie van een jonge man die een deel van zijn hoofdhuid verloor toen hij in de straat van onze kerk van zijn mobiele telefoon werd beroofd. Dat zijn de kleinere problemen waarmee wij hier te maken hebben.

Op dit moment worden wij hier in het Midden-Oosten, en in mindere mate ook sommige westerse landen, geteisterd door de extremisten van de zogenoemde Islamitische Staat. Ik denk dat we die

beweging met recht ernstig kwaadaardig mogen noemen. Ze is zeer kwaadaardig. Demonisch. De duivel en zijn engelen zijn uit de hemel op deze wereld geworpen.

Het valt niet te ontkennen dat de bommen en wapens die tegen ISIS in Syrië, Libië en Irak worden ingezet, daadwerkelijk effectief zijn.

Er zijn oorlogen waarin wapens noodzakelijk zijn. Situaties waarin het gebruik van werkelijk geweld de enige manier is om een nog groter kwaad te verslaan. Christenen kunnen daar nooit blij mee zijn en wij moeten mensen van vrede zijn, maar er komt een moment waarop wij, juist omwille van de vrede, ook als christenen erkennen dat geweld noodzakelijk is.

Maar wat is nu het verhaal van de heilige Michaël die de duivel verslaat en hem uit de hemel werpt? Was dat een strijd van brute kracht?

Nee.

2. Hoe de oorlog werd gewonnen

De strijd waarover wij lezen is geen futuristische beschrijving van Johannes van een scenario aan het einde der tijden.

Johannes beschrijft geschiedenis. Hij vertelt ons wat al gebeurd was toen hij dit opschreef.

Ik weet niet veel over de rol van de engelen in Gods overwinning op het kwaad. Maar één ding weten wij zeker – een Bijbels feit – namelijk dat Degene die werkelijk al het kwaad in hemel en op aarde heeft overwonnen, Jezus Christus is.

In Openbaring 5 lezen we:

Zie, de Leeuw Die uit de stam van Juda is, ... heeft overwonnen...

De strijd van de engelen vindt dus pas plaats nadat Jezus Zelf al heeft overwonnen.

Onze Heere Jezus heeft alle kwaad overwonnen. En daarna kregen de engelen, onder leiding van de heilige Michaël, de opdracht de hemel van alle kwaad te zuiveren. Laten we daar eens even over nadenken.

Jezus wordt de Leeuw uit Juda genoemd. Een leeuw is een majestueus dier en een krachtig symbool van overwinning. Maar wanneer Johannes beter kijkt naar deze Leeuw, wat ziet hij dan? Nog steeds in Openbaring 5:

...en ik zag... een Lam staan, als geslacht.

Een leeuw is een prachtig beeld van Jezus' overwinning. Maar die overwinning werd behaald op de wijze van een lam dat werd geslacht. Niet door de brul van de overwinnaar, maar door het lijden van het Lam dat werd gedood.

In de Hebreeënbrief lezen we dat Jezus als onze Hogepriester door de hemelen is gegaan om Zichzelf als het volmaakte offer aan God aan te bieden. Hij ging de hemel binnen namens ons, om voor Gods aangezicht te verschijnen en door Zijn eigen offer de zonde weg te doen en de hemel te

reinigen van alles wat onrein is. Die woorden komen uit Hebreeën 9: de hemel reinigen van alles wat onrein is.

De apostel Paulus heeft een vergelijkbare gedachte. In zijn brief aan de Kolossenzen schrijft hij:

Hij heeft ons al onze overtredingen vergeven, doordat Hij het handschrift dat tegen ons getuigde, uitgewist heeft. Dat heeft Hij uit het midden weggenomen door het aan het kruis te nagelen. Hij heeft de overheden en machten ontwapend, die openlijk te schande gemaakt en daardoor over hen getriomfeerd." (Kol. 2.13-15)

De geestelijke machten zijn, zegt Paulus, te schande gemaakt. Zij hebben de volle omvang van hun kwaad getoond door de Heere van het leven te doden. En zij zijn ontwapend. Zij kunnen u niet langer van uw zonden beschuldigen.

De duivel is beschaamd en ontwapend... door de Leeuw? Nee, door het Lam.

Juist als het trouwe en lijdende Lam behaalde Jezus de overwinning in de kosmische strijd. Johannes beschrijft dit in grootse, epische bewoordingen in Openbaring 12. Oorlog in de hemel, en Michaël met zijn engelen krijgt de mogelijkheid het kwaad uit de hemel te verdrijven.

Deze taal schuurt een beetje, vindt u niet? Het is beeldspraak. Hoe zouden wij anders ook maar iets kunnen begrijpen van Gods wereld? Wij beschikken eenvoudigweg niet over andere taal om geestelijke werkelijkheden te beschrijven.

Vóór Christus lezen wij in het boek Job dat de duivel bij God in de hemel kon komen om Job aan te klagen. Dat kon omdat de zonde het heelal had besmet. Zelfs de hemel, want daar was het kwaad immers begonnen.

Na Christus is de hemel voorgoed door God veiliggesteld. Het kwaad kan geen wig meer drijven tussen God en u, omdat uw zonden zijn weggedaan. God heeft de deuren van de hemel gesloten voor iedereen die u wil aanklagen.

U bent volledig, voor altijd, rechtvaardig voor God.

Ziet u hoe wonderlijk dat is?

Voor God bent u volmaakt.

De woonplaats van God is veiliggesteld; het kwaad is voorgoed verdreven.

3. Hoe de oorlog op aarde zal worden gewonnen

Johannes hoort vervolgens in zijn Openbaring een luide stem in de hemel zeggen:

Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het Koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen.

De ruggengraat van het kwaad is gebroken. In Gods tegenwoordigheid is geen plaats meer voor het kwaad.

Maar vervolgens schrijft Johannes – opnieuw in grootse, beeldende taal – dat terwijl de hemel veilig is gesteld, het kwaad nu naar onze wereld is gekomen.

Wee hun die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is naar u toe gekomen in grote woede, omdat hij weet dat hij nog maar weinig tijd heeft.

Nadat Christus Zijn D-Day-overwinning had behaald, verschoof het slagveld van de hemel naar de aarde. De beslissende slag is gewonnen. Maar wij beleven nu de nasleep, terwijl wij wachten op V-Day: de definitieve overwinning.

Hier in Egypte beleven wij die nasleep. Het kwaad is sterk. Het kwaad van armoede, onderdrukking, een gebrek aan vrijheid voor christenen en religieus extremisme. In de landen om ons heen is het veel erger: Syrië, Irak, Soedan, Libië. Soms lijkt het werkelijk alsof het kwaad de aarde regeert.

En in Nieuw-Zeeland? Mag ik suggereren dat in onze westerse wereld, waar wij in grote vrijheid christen zijn, de machten van het kwaad namen dragen als "secularisme", of "wie geeft er eigenlijk om vluchtelingen?", of "waarom zouden wij ons druk maken om die arme landen?"

Ook in onze westerse landen beleven wij de nasleep van de boze die op de aarde werd geworpen.

Kijk maar eens naar de presidentskandidaten in de Verenigde Staten...

De hemel is veiliggesteld, maar hoe overwinnen wij het kwaad in onze wereld?

Op de manier van Jezus.

Onze strijd op aarde wordt niet gevoerd met massavernietigingswapens of geweren. Onze strijd wordt gevoerd in zwakheid. Zij is geestelijk.

Johannes schrijft:

En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood.

Johannes noemt dus drie dingen waardoor christenen overwinnen.

Allereerst is het het bloed van Christus dat ons de overwinning schenkt. Wat Hij voor ons heeft gedaan. De vergeving van onze zonden en onze verbondenheid met God door Zijn genade. Wanneer u die stem hoort die zegt: "Je bent niet goed genoeg. Geef het maar op. Je bent toch een slechte christen..." dan klinkt de machtige stem van onze Heere ter verdediging van u: "Uw zonden zijn vergeven." God omarmt u met heel Zijn wezen.

Ten tweede overwinnen wij door het woord van ons getuigenis. Onze geestelijke overwinning in deze donkere wereld kan niet zonder woorden. Wij moeten spreken over Jezus Christus.

En ten derde is de overwinning voor hen die zich niet vastklampen aan dit leven. Jezus is gestorven, en ook wij kunnen sterven.

Natuurlijk houden wij van dit leven. Natuurlijk genieten wij ervan. Maar ons leven is een slagveld, dus wees waakzaam. Als wij er té veel van genieten, kan het zijn dat wij in slaap zijn gesust en de geestelijke strijd om ons heen niet meer zien.

De heilige Michaël kon de machten van het kwaad in de hemel verslaan, op grond van de overwinning van Christus.

En wij zijn geroepen de machten van het kwaad om ons heen te overwinnen, eveneens op grond van de overwinning van Christus.

Wij ontmoeten die machten van het kwaad wanneer mensen zich tegen God keren. Wanneer mensen oorlog voeren. Wanneer vluchtelingen worden genegeerd. Wanneer een oude man alleen sterft omdat niemand naar hem omkeek. Waar mensen geen aandacht meer voor elkaar hebben. Waar wij in de kerk niet in liefde en vrede met elkaar kunnen leven. Waar wij het secularisme accepteren. Waar wij ophouden in het openbaar over Christus te spreken.

Die machten van het kwaad hebben ons in slaap gesust wanneer wij ons te comfortabel voelen in dit leven.

Conclusie

Vrienden, u in Wellington en wij hier in Caïro maken deel uit van een kosmische strijd. Val niet in slaap, maar wees klaarwakker voor wat er gaande is.

Laten wij ons opnieuw toewijden aan Jezus Christus, het Lam. De kwetsbaarheid van Zijn kruis wijst ook ons de weg. Neem vandaag eens de tijd om uzelf af te vragen: op welke terreinen van mijn leven zou ik meer de zwakheid van Christus moeten tonen en minder mijn eigen menselijke kracht?

En laten wij over Christus spreken met onze vrienden. Door het woord van ons getuigenis overwinnen wij het kwaad om ons heen.

Wij zijn allen door God geroepen om te staan voor het goede en voor de waarheid, zelfs als dat ons persoonlijk iets kost.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.